

Skloňování substantiv rodu ženského

1. Doplňte správné tvary plurálu (skloňování podle vz. *píseň, kost*).

Trenér v takových bezesných (noc) _____ probírá každý detail. Studenti byli brzy hotovi se svými (odpověď) _____. K závěrečným (část) _____ práce nemáme žádné další připomínky. Do společnosti nosí pánové klasický oblek, ke slavnostním plesovým (noc) _____ patří smoking. Pampeliška pomáhá při chronických (nemoc) _____ kloubů a žlučkových potížích. Musíme zabránit častým (krádež) _____. Mnohé městské (čtvrť) _____ byly zničeny při posledním nočním útoku. Na (hráz) _____ rybníka se shromáždily stovky lidí. Ve (zed') _____ stavení se drotil písek. Ve svých (paměť) _____ se často vracel k zážitkům z dětství. Účast na (masáž) _____ byla velice prospěšná. O tvých (lest) _____ vím své. Takovým (past) _____ se raději vyhýbám. Dozvěděli jsme se o mnoha (oběť) _____. Nevěřím tvým (řeč) _____. Obhajoval své názory několika (stat') _____ v tisku, ale reagoval i podrážděnými (odpověď) _____ na přímé dotazy. Jako předseda má široké (pravomoc) _____. Svou výzvu chtěl předat všem (velmoc) _____.

Řešení:

nocích, odpověďmi/odpovědmi, částem, nocím, nemocech/nemocích, krádežím, čtvrti/čtvrtě, hrázích, zdech/zdích, pamětech/pamětích, masážích, lstech/lstích, pastem atd.

Vypište, ve kterých pádech plurálové deklinace může dojít k tzv. kolísání mezi vzory *píseň a kost*:

Řešení: viz materiál z přednášky

2. Napište tvary genitivu v čísle jednotném či množném:

skica (j.č.)

jóga (j.č.)

archa (j.č.)

sója (j.č.)

idea (j.č.)

Troja (j.č.)

ovce (mn.č.)

košile (mn.č.)

chvíle (mn.č.)

lžice (mn.č.)

definice (mn.č.)

expoziice (mn.č.)

jeskyně (mn.č.)

hospodyně (mn.č.)

Řešení:

skici, archy, idey/ideje, jógy, sóje, Troje

ovcí/ovec, chvíl, košil, lžic

definic/definicí, jeskyň/jeskyní, expoziic/expoziací, hospodyň/hospodyní

3. Doplňte tvary genitivu:

Přijíždím z ...

Břeclav

Postupim

Boleslav

Čáslav

Chrudim

Hranice

Budějovice

Vítkovice

Nusle

Tatry

Beskydy

Krkonoše

Řešení:

**Břeclavi/Břeclavě, Čáslavi/Čáslavě, Postupimi, Chrudimi/Chrudimě,
Boleslavi/Boleslavě,
Hranic, Budějovic, Vítkovic,
Nuslí, Tater, Beskyd, Krkonoš**

4. Převeďte do správného tvaru substantiva *ruce, nohy*.

Po sportovním zápasu si potřásají (ruka) _____ poražení s vítězi. Vzepřel se o zem (obě ruce) _____. Kontrola se nám vymkla z (ruce) _____. Skočil do toho (rovné nohy) _____. Stáli se (založené ruce) _____. Měl špínu na (obě dvě ruce) _____. Holčička radostně tleskala (ruce, ručičky) _____. Stůl stál na čtyřech (nohy) _____. Indové nás vítali se (sepjaté ruce) _____.

Řešení:

rukama, oběma rukama, z rukou, rovnýma nohama, založenýma rukama, obou dvou rukou/rukách, rukama, ručičkama, nohách, sepjatýma rukama

5. Doplňte správné tvary substantiv ženského rodu (uveďte dubletní koncovky).

Bavilo vás lézt po (skály) _____? Vyhýbali se (díry) _____. Nasbírali jsme hodně (houby) _____. Sedávala na lavičce pod košatými (lípy) _____. Přines ještě pět (lžíce) _____. Pokoj osvětlovalo několik (svíčky, svíce) _____. Vydali se plnou (pára) _____ vpřed. Podíleli se na dokončení projektu významnou (míra) _____. Přiložili obvaz ke krvácejícím (rány) _____. Podlehl (rány) _____ osudu. Zapůsobil (váha) _____ své osobnosti.

Skloňování podstatných jmen rodu středního

1. Výrazy užití ve větách:

na jaře

o jaru

na bříše

o břichu

do roka

do roku
v šeru
o autu
v autě

2. Slova v závorkách převed'te do správných tvarů a určete jejich vzor.

Vítr se proháněl po (strniska) _____. Už se nezmiňuj o těch (psiska) _____.
V obou (stanoviska) _____ byly nepatrné rozdíly.
Potřebovali bychom více (hřiště) _____. Archeologové odkryli několik středověkých (naleziště) _____. V Brně je stále mnoho (staveniště) _____.
Z vyfouknutého (vejce) _____ vyrobíme kraslici. Babička nám vždy přinesla misku čerstvých (vejce) _____.
Cestovali jsme po českých (městečka) _____. Umíš to vyjádřit v (procenta) _____? Na nedělních (korza) _____ bývalo mnoho lidí. Král snil o třech zlatých (jablko) _____. Lupič udeřil napadeného tupým předmětem do (záda) _____. Ke (dvířka) _____ byla připevněna závora.
Rádi se zbavíme svého (břemeno) _____. Na (temeno) _____ hlavy měl bouli. Všechno leží na jeho (bedra) _____. Utvořte správný pád těchto podstatných (jména) _____.

Řešení:

strniscích/strniskách, psiskách, stanoviscích/stanoviskách, hřišť/hřiští, nalezišť, vejce, vajec, městečkách, procentech, korzech, jablkách/jablčích, zad, dvířkům/dvířkám, břemena/břemene, temenu/temeni, bedrech/bedrách, jmen

3. Uved'te správné tvary podstatných jmen *oko, ucho, koleno, rameno*. Mají uvedená substantiva stejný rod v čísle jednotném i množném?

Zatmělo se jí před (oči) _____ v (oči) _____. Všechno se odehrálo před (naše oči) _____. Chtěl bych s tebou mluvit mezi (čtyři oči) _____. Dítě lezlo po (kolena, kolínka) _____. Na (ramena) _____ nesl celou váhu nákladu. Na (obě ramena) _____ vah visely misky se závažím. Půjdu za tebou třeba po (kolena) _____. Hučelo mu v (uši) _____. Ten hrnec má dvě (ucho) _____. Máš na punčošce (oko) _____. Myslivec objevil v lese pytlácká (oko) _____.

Řešení:

očima, v očích, našima očima, čtyřma očima, po kolenou/kolenech, kolínkách, na ramenou/ramenech, na obou ramenech, po kolenou/kolenech, v uších, ucha, oka, oka